

פחד דוד

פרשת ויקהל

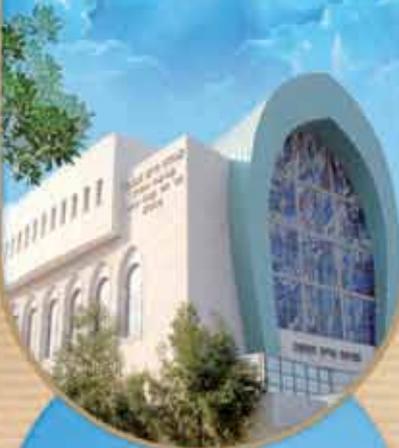
כ"ב אדר א' תשע"ד

704

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:55 | 17:10 | 17:00 | 17:13

מוצאי שבת 18:08 | 18:10 | 18:09 | 18:11

רביתו תם 18:48 | 18:45 | 18:46 | 18:49

הילולא דצדיקיא

- כב - רבי יעקב חורי מח"ס "בני יעקב לבושים"
- כג - רבי יעקב רוקח מטריפולי
- כד - רבי אליהו הכהן מח"ס "שבת מוסר"
- כה - רבי ישראל יעקב פישר
- כו - עובדיה הנביא
- כז - רבי חיים סינאוני
- כח - רבי מרדכי חברוני ראש ישיבת חברון

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

משכיל לדוד

מי מסוגל לשמוע את קול התורה?!

את קולו עד שהיה נראה ונשמע לכלל ישראל. ואף הצדיקים קולם הוא קול התורה, ובכדי לשמעם ולהבינם יש להיות מצויים וכרוכים בדברי התורה, ודרכה ניתן להבין ולשמוע את דבריהם, כי קולם וקול התורה חד הוא. ואם כן זו הסיבה שעם ישראל יכלו לשמוע את קולו של משה, ללא צורך באמצעי עזר. שאצל צדיקים התורה שוכנת בתוך תוכם וכשהם מדברים, האנשים סביבם רואים את הקולות שדבריהם מסמלים, ולמעשה רואים את הקול המייצג את הרב שמדבר, והוא קול התורה. ומה שכיום איננו יכולים לשמוע את דברי הרבנים ללא מערכות הגברה, זה לא מפני החיסרון בהם, אלא מחמת החיסרון בנו שאין לנו כלים לשמוע את קול התורה למרחוק.

ומנגד ידוע המעשה שבבית כנסת בעיר אלכסנדריה אשר במצרים, היו מתפללים בשבת כפעמיים שש מאות אלפים איש בערך. ובכדי שהציבור ידע מתי לענות אמן בקדיש, השליח צבור היה עושה סימן עם הדגל כדי שידעו הכל שזו העת לענות אמן (סוכה נא). והיה צורך בשימוש באמצעים מלאכותיים לשם כך ולא היה די בקולו של החזן. ודבר זה אינו מטיל דופי על השליח ציבור, אלא על כלל הציבור, שרמתו הרוחנית אינו מאפשרת לו לשמוע את קול החזן לבדו.

ובדורנו כיום, שרבני הדור נעזרים במגבירי קול, אין זה פחיתות כבוד בעבורם ובעבור תורתם, אלא בעבורנו אנו, שאם היינו מצויים דיו בתוך מכמני התורה, היה בכוחנו לשמוע ולהבין את תורתם ישירות ללא רמקול ואמצעי עזר נוספים.

וכאשר צדיק מסתלק והולך לבית עולמו, נעדר קול התורה שלו מן העולם, ובשמים בוכים על כך משום שקולם של הצדיקים הוא תורתם. ואף בזמן יציאת יעקב את העיר באר שבע נאמר "ויצא יעקב" (בראשית כה, ז), ומבאר רש"י שפנה עימו הודה זיוה והזרה של העיר. שקולו של יעקב היה ההוד, ההדר והזיו של העיר באר שבע, ומשפנה משם, אף קול תורתו פנה עימו והדבר היה מורגש בקרב הכל.

ומצוי הוא שבלימוד התורה ישנן תקופות של עליות ומורדות, מחמת רפיון ושאר טרדות הבאות וטרודות את האדם מלימודו. ובכדי לסלק את היצר הרע הפוגם ביכולת הלימוד של האדם, יש ללכת אל רב ותלמיד חכם גדול בכדי לשמוע את קולו ודבר קודשו, משום שקול תורתו של הרב הוא כנזיפה וכצעקה ליצר הרע שיברח ויסתלק מן האדם. כמו כן על ידי הסתכלות בתמונת צדיק ניתן לספוג את קול תורתו, בבחינת "והיו עיניך רואות את מוריך" (ישעיהו ל, כ), שהצדיקים אף במיתתם קרויים חיים, היות וקול התורה שלהם ממשיך להדהד בעולם כולו.

העלון מוקדש לעילוי נשמות:
מרת יפית אברהם ע"ה בת רות תח"י
מרת יוכבד טובול בת סולטנה ע"ה

"ויקהל משה את כל עדת ישראל ויאמר אלהם אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם." (שמות לה, א)

מתואר בפרשה שמשה רבנו הקהיל את כל העם ומסר להם את דבר ה'. ויש להבין שהרי בזמנם במדבר לא הייתה טכנולוגיה מפותחת ולא היו ברשותם מערכות של רמקולים וכדומה, אם כן כיצד משה הצליח להעביר מסר לעם שלם שהיו בו כמה מיליוני אנשים, נשים וטף.

כך לגבי מעמד הר סיני, שמשה רבנו היה מוסר את דבר ה' לכלל ישראל וכל העם היה שומע את דבריו, מבלי צורך להשתמש בעזרי הגברה, והרי היה מדובר במיליונים רבים שהיו נקבצים סביב משה לשמוע את דבר ה', וכיצד כולם שמעו אותו. וכן מוצאים זאת בפרשת האזינו שמשה רבנו לפני מותו הולך ומדבר באזני כל העם, כנאמר (דברים לב, מד) "ויבוא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם הוא והושע בן-נון".

כמו כן מסופר על הקדוש רבנו יוסף חיים זיע"א, בעל ה"בן איש חי", שהיה מוסר דרשות בבית הכנסת המרכזי מידי שבת, וכשלושת אלפים איש היו נקבצים לתוך היכל בית הכנסת לשמוע את דבריו הטהורים, וכל זאת ללא מגבירי קול למיניהם. והעיד פעם זקן המקובלים הצדיק רבי יצחק כדורי זיע"א שכך היה הדבר, ולמרות שהבן איש חי היה נושא את דבריו בקולו ללא כל אמצעי עזר, דבריו היו נשמעים באוזני כולם, והיה הדבר לפלא.

ונראה לבאר שאנו בדורנו איבדנו את הקול האמיתי שהוא קול התורה, לכן אנו זקוקים לאביזרי עזר מלאכותיים שירוממו את הקול שלנו ויעבירו את דברי התורה לכלל הציבור. וניתן לראות זאת על פי המילה 'רמקול', שאם נחלקה לשניים עולה 'מר - קול', שבעונות הרבים אנחנו פוגמים בקול התורה והוא נעשה למר, לכן יש צורך להשמיעו ולרוממו באמצעות אביזרים מלאכותיים כמכשיר הרמקול.

החיסרון הוא בנו

על בני ישראל בזמן מתן תורה נאמר "וכל העם רואים את הקולות" (שמות כ, טו). כיצד ניתן להסביר כפשוטו פסוק זה, הרי לשם שמיעת קולות יש להיעזר בחוש השמיעה, ואי אפשר בראיה לבדה לשמוע את הקולות. וביותר כיצד בכלל ניתן לראות קולות?

אלא נראה להסביר שבני ישראל בזמן מתן תורה היו בדרגה כה נעלה כדרגת המלאכים מכוח שהקדימו נעשה לנשמע, ועל כן היה ביכולתם להתגבר על המגבלה הפיזית, והיה מספיק להם להשתמש בחוש הראיה בכדי לשמוע את דבר ה'. שקולו של ה' הוא למעשה התורה הקדושה, וכדי להבינו יש להתבונן בתורה שבה מצוי קולו של יעקב. והוא שנאמר "רואים את הקולות", שראו את קולו של ה' מבעד לתורה הקדושה. ונאמר (שם יט, יט) "משה ידבר והאל-הים יענו בקול", מאחר ומשה היה אמת ותורתו אמת, הקב"ה הרים

במה מפטירין

הפטרות השבוע:

"וישלח המלך שלמה". (מלכים א; ז)

הקשר לפרשה:

בהפטרות מסופר על מלאכת בית המקדש בימי שלמה המלך על ידי חירם מצור, שהוא גם מענין הפרשה שבה אנו קוראים על מלאכת המשכן בימי משה על ידי בצלאל ואהליאב.

"וישלח המלך שלמה ויקח את חירם מצור בן אשה אלמנה הוא ממטה

נפתלי". (מלכים א; ז. יג-יד)

האם יש משמעות לכך שחירם היה בן אשה אלמנה, שהכתוב צריך לספר לנו זאת?

הנה אמרו רבותינו (מסכת קידושין דף לא); שאל בן אלמנה אחת את רבי אליעזר. אבא אומר השקני מים ואמא אומרת השקני מים, איזה מהם קודם? אמר לו, הנח כבוד אמך ועשה כבוד אביך, שאתה ואמך חייבים בכבוד אביך. בא לפני רבי יהושע ואמר לו כך. אמר לו, רבי! נתגרשה מהו? אמר לו, מבין ריסי עיניך ניכר שבן אלמנה אתה.

ומובא בתוספות ר"י הזקן "מבין ריסי עיניך, כלומר מתנועותיך ועיניך ניכר שפיקח אתה, דבן אלמנה פיקח הוא - מתוך שטרוד בפרנסתו".

ומשום כך מדגיש לנו הכתוב שחירם היה בן אשה אלמנה, בכדי לציין את חכמתו ותבונתו שהתחדדו מרוב היותו במצב של עוני מחמת יתמותו, כאשר כל זה גורם לפתח את החכמה. הגאווה - מטמטמת את השכל. העשירות והתענוגות - גורמים לטמטום הלב. וככל שהאדם נמצא במצב של שפלות וצניעות, הרי זה מסייע יותר בידו לחדד את שכלו ולרומם את תבונתו.

הפילוסופים הראשונים היו נוהגים שלא לקבל תלמידים שהוריהם התפרנסו מהחזקת מסעדה בביתם, כזאת שהיתה פתוחה גם בשעות הערב והלילה עד השעות המאוחרות, לפי שבגלל זה היה מטמטם לבם ושכלם של הילדים, באשר הם חיים בתוך האוויר העכור וריחות המאכלים שהתבשלו מסביבם במשך רוב שעות היום והלילה.

("קול צופיך")

במסילה נעלה

פועל ישועות

יכול להופיע בבית המשפט".

"זוהי דרכם של היהודים, כעס השופט, תמיד הם מתחמקים. וכל פעם יש להם תירוץ אחר. פעם זה שבת, חג או מועד, פעם חתונה ופעם שמחה אחרת. העיקר להתחמק!"

עורך הדין שלי, פנה אליו ואמר: 'מרשי כתב עבורי את המילים כי א-ל פועל ישועות אתה על גבי פתקה, ופירוש המילים הוא שהאלוקים עושה נפלאות. כיון שהיום הוא יום נישואי בנו ובשל כך הוא נמנע מלייצג את עצמו בבית המשפט - זכות מצות הנישואין תגן עליו בעזרת ה'.

דברי העורך דין שעשעו את השופט, והשופט פנה אליו בתמיהה: "האם אתה חושב כי מילים אלו הן שתעזורנה לך ולמרשך לזכות במשפט?"

עורך הדין שתק, ואחר כך החל לטעון באריכות את הטענות שלו להגנתי, מדי פעם קטע אותו השופט וביקש ממנו שיחזור על אותן מילים. העורך דין המופתע עשה כבקשתו וחזר על המילים כמה וכמה פעמים.

לבסוף פנה השופט לעורך הדין ואמר לו: "לך תאמר ליהודי שהוא יצא זכאי במשפט! המילים שרשם עבורך באמת עזרו לו לזכות במשפט!"

כשמעתי סיפור זה מפיו של היהודי, ולאחר מכן שמעתי אותו גם מפי עורך הדין בעצמו - התרגשתי מאד. הנה האמונה בה' הצילה את היהודי וזיכתה אותו במשפט!

שנים רבות לאחר מכן, התארחו בביתי בשבת אורחים נכבדים: מורי ורבי הרב בנימין קופמאן שליט"א וכן גם בניו של הגביר החסיד שזכה במשפט.

באחת הסעודות הזמנתי את בן הגביר לספר באוזני הסועדים כולם את מעשה הנס שנעשה לאביו, בזכות מילות האמונה "כי א-ל פועל ישועות אתה", ולאחר שסיים הבן את סיפור הדברים, התפעל מאד מורי ורבי שליט"א מהסיפור והורה מיד שיש לפרסמו ברבים. שכן יש בכוח סיפור זה לקדש שם שמים בעולם ולהגביר את האמונה בה' והאמונה בחכמים בלב יהודים רבים.

אחד מחסידי גור עמד לפני משפט גורלי בו עלול היה לאבד סכום כסף גדול מאד, ובא להתייעץ עימי יום קודם המשפט. בתוך דבריו סיפר היהודי כי למחרת היום אמורה להתקיים גם שמחת נישואי בנו במזל טוב.

השתדלתי מאד לחזקו בדברי אמונה, אבל חשתי שחיוק זה לא סיפק את האיש. הגשתי לו סידור תפילה ואמרתי לו: פתח את הסידור במקום כלשהו ונראה אילו מילים תצאנה. אולי יאה בכך סימן טוב מאת ה', בבחינת 'פסוק לי פסוק'.

היהודי פתח את הסידור ולנגד עינינו הופיעו המילים "כי א-ל פועל ישועות אתה" - מילות אמונה, המורות על ישועת ה' הקרבה לבוא.

לפיכך פניתי אליו ואמרתי לו: "אמור לעורך דין שלך שבזמן המשפט יאמר מילים אלו". האיש התפלא מאד לשמע דברי ושאל: "עורך הדין שלי הרי אינו יהודי מאמין, ומדוע יסכים לומר את המילים הללו?"

אך למרות תמיהתו אמרתי לו: "מחר הרי נערכת חתונת בנך בעזרת ה'. אל תופיע מחר בבית המשפט, שלח את עורך הדין שלך שייצג אותך, ואתה - תתכונן בשמחה ובטוב לבב לנישואי בנך. והקב"ה הוא א-ל גדול הפועל ישועות.

היהודי היסס ושאל: "ומה יאמר השופט כאשר יראה שלא הופעתי לדיון בבית המשפט?"

השבתי לו: "תאמר לעורך הדין שלך שיאמר את המילים כי א-ל פועל ישועות אתה, וזכות אבותי הקדושים, זכות מצות הנישואין וזכויות אדמורי"י גור וכל הצדיקים זצ"ל יגנו עליך ותסייענה לך לזכות במשפט".

למחרת השתתפתי בחתונת הבן. מיד כשהבחין בי אבי החתן ניגש אלי כשחיון גדול על פניו, חיבקני ונישקני וקרא:

"כבוד הרב, יצאתי זכאי במשפט!"

כיצד קרה הדבר? שאלתי. והוא סיפר: "כמו שהרב אמר, עורך הדין שלי הגיע לבית המשפט בלעדי. השופט שאל: היכן הנאשם? והוא השיב: הנאשם מחתן היום את בנו ולכן אינו

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

צריך להוכיח

השומע את חברו מתחיל לספר לשון הרע ואינו מוכיחו מיד [אם הוא משער שתוכחתו תתקבל, או לפחות יש לו ספק בדבר]. עובר על מצות עשה של 'הוכח תוכיח את עמיתך'.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

צדקה אינה מכפרת על חילול שבת

פרשת ויקהל פותחת בציווי שמצוה משה את עם ישראל בענין שמירת השבת, ואמנם עיקר מטרת הקהלתם היתה לצורך התרמתם לבניית המשכן, אך למרות כן מצינו שהתורה כותבת קודם על איסור עשיית מלאכה בשבת, ורק לאחר מכן מזכירה את בקשתו של משה לעם ישראל לתרום כסף וזהב, למען המטרה הנעלה של בניית המשכן.

וסדר כתיבת הדברים בתורה אינו מקרה ויש בו בכדי ללמדנו מוסר הרבה. משה רבנו רצה להנחיל בקרב עם ישראל את הידיעה שעל אף שהוא מכניסם עתה לצורך תרומתם לבניית המשכן, מכל מקום שמירת השבת חשובה היא לאין ערוך ואף עולה על מצות הצדקה. שהרי מצוי הוא הדבר שישנם אנשים הרומסים את קדושת השבת ברגל גסה ומפירים את קדושתה, אך בכדי להרגיע את עצמם ולהשקיט את מצפונם הם מפזרים מהונם ורכושם ומעניקים אותו לנזקקים ביד רחבה. ואותם אנשים מנחמים את עצמם, שאמנם אין הם שומרים את קדושת השבת, אך מקפידים הם הקפדה יתירה בענין מתן צדקה, והלא כבר נאמר (משלי י, ב) "צדקה תציל ממות", ועל כן יכולים הם להיות סמוכים ובטוחים שלא יאונה להם כל רע.

אדם החי את חיייו מתוך אמונה שלימה, זוכה שכל התורה כולה תחול ותתקיים בו, וכאמור השבת היא זו המביאה את האדם לידי כך. ראיתי מובא בשם הבן איש חי זצ"ל (שנה שניה שמות) שעל כל אדם ואדם להקפיד ולהשתדל ללמוד תורה בשבת, ואף אם ישנו אדם הפוסט עצמו מלימוד תורה, במשך כל ימות השבוע בשל טורח עבודתו, הרי שבשבת אינו יכול לפטור עצמו בטענה שזמנו אינו בידו, מכיוון שהשבת מנוחה היא ואף הקב"ה נח בה ממלאכתו.

ועל דרך החידוד נראה לומר שהמילה "ויקהל" נחלקת לשתיים. האותיות "וי" עם הכולל עולות בגימטריאכמנין המילה "טוב" - כדכתיב (משלי ד, ב) "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו". וכן האותיות "קל" הן כנגד האמור "הקול קול יעקב" (בראשית כז, כב). ונראה לומר שקולו של יעקב שהוא קול התורה שעליה נאמר "לקח טוב", צריך להדהד ולהישמע בשבת ביתר שאת, שמצות השבת אמורה בפרשת ויקהל רומזת לענין רם ונשגב זה.

וידוע הוא שירושלים חרבה על כך שלא שמרו את השבת (שבת קיט, ב). ובפשטות נראה שאת השבת בני אותו הדור שמרו וקיימו, אלא שהתביעה היתה על כך שלא הקפידו ללמוד תורה בשבת, שזהו הלימוד המעולה והמזוכך ביותר. וכמו כן אם באה על האדם איזו שהיא צרה, יפשפש במעשיו ויבדוק בשל מה באה לו הרעה, פשפש ולא מצא - יתלה בעוון ביטול תורה (ברכות ה, א). וביטול התורה החמור ביותר הוא בשבת, היות ואז יש לאדם פנאי ולפיכך עליו להקדיש עיתותיו ללימוד התורה ביום השבת.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ושמרו בני ישראל את השבת". (לא. טז)

עוד ירצה שצריך לשמור את השבת לבל יהיה בו דבר חול, בין ממנו בין מהזולת, ולא יאמר אדם די לי במה שנשמור עצמו מחללו, ואם יתחלל מהזולת מה בכך, אלא צריך שיהיה שומר אותו לבל יתחלל, כמו ששומר גנו ופרדסו. ובכלל גדר זה שישתדל לשמור לבל יבא לידו דבר שוגג שיתחלל בו שבת, על דרך אומרם ז"ל (שבת יא) לא יקרא לאור הנר. וכל הסייגים והשמירות לבל יתחלל שבת אפילו במציאות שהוא פטור עליהם.

מן המעיין

"וכל איש חכם לב אשר נתן ה' חכמה
ותבונה בהמה". (לו. א)

לכאורה היה לומר "אשר נתן ה' חכמה בהם", ומהו הלשון "בהמה"?

אכן, מעיר רבי יחיאל נחמני בספרו "אמרי נעם", כי רמז גדול יש כאן והוא; שלא יתגאה האדם בחכמתו ואפילו שהוא חכם גדול - לא נאה לו להתגאות, לפי שהוא נמשל כ'בהמה', כי יש דברים שבהם הוא דומה לבהמה, כגון אכילה ושתייה, שינה ומיתה, וכתוב "אדם ובהמה נושע ה'".

"ויבאו האנשים על הנשים". (לה. כב)

הקשה הספורנו מהו שאמר "האנשים על הנשים", והרי משה לקח גם מהנשים? ופירש דנקט כן משום שאין מקבלין מהאשה בלא רשות בעלה, ולכן היו מוכרחין לבא האנשים עם הנשים.

אלא שלקמן בנדבת מראות הצובאות שהביאו הנשים, לא נאמר שם שבאו הנשים עם האנשים, והרי אין לוקחין מהן בלא רשות בעליהן.

ותירץ מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א, דכל הדין דאין לוקחין מהנשים בלא רשות בעליהן, הוא בתכשיט ששייך שאף האנשים ישתמשו בהם, ולכן נדרשת הסכמתם לכך. אולם לגבי המראות הרי נפסק בשו"ע (יו"ד. קנו) דאסור לאיש להסתכל במראה. נמצא דאלו היו דברים מיוחדים שהיו רק לאשה, ובזה לא נצרכו לרשות בעליהן.

"זיעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת
במראות הצבאות". (לה. ח)

ולמה נעשה הכיור ממראות של נשים?

הש"ך מביא בשם מהר"ם רקאנטי ז"ל, שבשעת הקרבת הקרבן היה הכהן מכיר בפניו של החוטא במקום שפגם ובמחשבתו - והיה מנקה אותו מחטאו.

ובאשה, שאסור להסתכל בפניה, הביא אותה לפני הכיור שעשו במראות הצבאות, ורואה שם צורתה ומכיר במחשבתה והיה מנקה חלאתה.

מסילות לאמונה

הכבוד הבסיסי, כבודו של כל אדם ואדם, שאודותיו אנו מדברים בשבועות האחרונים, הינו צורך טבעי של כל אדם, אשר מעצם היותו היצור בעל הנפש הגבוהה בבריאה, חש הוא מצוקה כאשר מתבזה בעיני הבריות, וכאשר הוא נכבד הוא בעיניהם, הוא חש בנחת רוח ושמחה פנימית.

ומכאן אנו מגיעים להוראה שקיבלנו אותה מחכמינו זכרונם לברכה; "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך" (אבות ב. י). המשמעות של המילה 'כבוד' - באה משורש המילה 'כבד', שהוא בעל משקל. קעת נבין שפירוש הדבר שיהיה 'כבוד' חברך בעל משקל בעיניך, כלומר הכבוד שעלינו לכבד את הזולת צריך להיות בעל ערך, ולא כדבר קל ומזולזל המסולק בהינף יד. שהרי "חביב אדם [יותר מכל פרטי הבריאה], שנברא בצלם א-להים.

נמצא שחברך זה, העומד לצידך, נעלה ומרומם מכל הפרטים הנפלאים הקיימים בעולם וביקום כולו, חברך נזר הבריאה הוא! ללא קשר למראה שלו, לגילו, למנת המשכל שלו, לסגנון הדיבור שהוא משתמש בו, למעמדו החברתי, למצב הכלכלי שלו, למצבו המשפחתי, לצבע עורו, לשכונת מגוריו, לייחוסו המשפחתי או לכל עניין אישי אחר, הלא צלם

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בתקופה שבה התרחשה המלחמה הגדולה על העיר מוגאדור, מרבית היהודים עזבו את העיר ונסו כל עוד נפשם בם, החשש מפני האויב שעומד לפלוש אל רחובות העיר היה מוחשי ובין הבורחים אל מחוץ לעיר, היה גם כ"ק רבי חיים זיע"א, אליו הצטרפו בני ביתו וקבוצת תלמידים. באמצע הדרך, הופיע מולם חיל שזמם להכות את הרב. חיל אחר, שצפה במתרחש באותו רגע, הזדרז להציל את הרב והרג את אותו החיל.

כשעברו כברת ארץ, החל החום להכביד על הרב ומלוויו, ורבי חיים זיע"א ביקש לשתות מים. תלמידו רבי יעקב בן שבת זצ"ל, בעל מחבר ספר "רוח יעקב" על התורה, התבקש לדאוג למים כדי להרוות את צמאונם של בני הפמלייה. רבי יעקב שחפץ לעשות את רצון הצדיק, תמה בלבו: "מהיכן אקח כאן מים בלב המדבר?" אלא שרצונו למלא את בקשת רבו, גבר על כל הגיון לב, והוא נחפז לתור אחר מקור מים.

בעוד רבי יעקב עושה את דרכו בצעדים חפוזים, הוא מבחין בכושי, הנושא על שכמו כד מים גדול. הכושי העביר את הכד לידי רבי יעקב, תוך שהוא מבקש ממנו שימסור את הכד לרבי חיים פינטו זיע"א. המחזה היה כלקוח מתוך חלום. אך המציאות גברה על כל דמיון, והנה בידו מונח כד מים חיים!

כשחזר אל כ"ק רבי חיים זיע"א, סח לו רבי יעקב בהתרגשות את מה שעבר עליו, אלא שהצדיק לא נראה מופתע מכך, הוא פנה לרבי יעקב וגילה את אזנו: "דע לך! כי אותו הכושי שפגשת לא היה אלא מור אבי [רבי שלמה] זיע"א, שהגיע מהעולם העליון כדי להשיב את נפשי. ועל כך כבר אמרו חז"ל 'צדיקים במיתן קרויים חיים', וזכותו היא שעמדה לנו להחיותנו במדבר הזה."

ולא בכדי נגלה אליו הצדיק בדמות כושי, כי "כושי" הוא רמז לאדם נאה, בבחינת "צדיקים נאים הם ונאים מעשיהם". כמו שמצינו כי צפורה אשת משה נקראה "כושית" כמו שכתב רש"י (במדבר י"ב א') על הפסוק "אודות האשה הכושית: "שהכל מודים ביופיה. יש לך אשה נאה ביופיה ואינה נאה במעשיה, במעשיה ולא ביופיה, אבל זאת נאה בכל". וגם נאמר (עמוס ט' א') "הלוא כבני כושיים אתם ל?". ["שנות חיים"].

א-להים הוא! וככה, עליך לכבד אותו כראוי. על הצדיק הירושלמי המגיד מישרים רבי שלום שבדרון זצ"ל, מסופר שכאשר הכבידה מחלתה של אשתו הרבנית הצדקת ע"ה, הוזעקו בני המשפחה אל מיטת חוליה כדי להיפרד ממנה ברגעיה האחרונים. כל בני המשפחה הגיעו והתאספו מסביבה לאמירת וידוי אחרון. בעלה הצדיק, שהיה כהן, לא יכל להיכנס לבית החולים והוא המתין מחוץ לבנין. בזמן שכולם עמדו סביב מיטתה של אשתו, שלח רבי שלום שבדרון שליח לקרוא

לקח טוב

הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דיבור אחד, או אפילו אות אחת צריך לנהוג בו כבוד.

(מסכת אבות)

לבני הבית שיצאו אליו, אל מחוץ לבית החולים בדחיפות, מפני בקשה אחרונה שיש לו לבקש לפני פטירת רעייתו הצדקת.

בני המשפחה יצאו מיד מבית החולים בהתרגשות: מה יבקש רבי שלום לפני פטירת אשתו? האם למסור לה מסר אחרון? להזכיר לה משהו?...

הם יצאו אל הרב, ואז הוא פתח וביקש מהם: "ילדי היקרים, אמא עומדת להיפרד מעמנו. הצער והכאב שלנו גדול מאוד מאוד, אך דעו, כי אף אחד מהחולים שבסביבתה לא צריך לסבול מכך! בקשתי היחידה: היזהרו שלא לבכות בקול גדול בשעת הפטירה. זה עלול להפריע לחולים אחרים במחלקה ולעשות להם מצב רוח רע!"

את מצות האב-הבעל, שמרו כולם בשלימות! רגע לפני פטירתה, היא הכתה על ליבה, כשפתיה ממלמלת 'שמע ישראל' בכוונה רבה, ואז נשטמו ידיה, והבינו כולם שהאמא הגדולה נפטרה. כולם עצרו את עצמם, ורק כשיצאו משערי בית החולים פרצו בבכי מר.

הבה ונטה אוזן למה שאירע מחוץ לשערי בית החולים; מה מבקש הרב שבדרון לפני פטירת אשתו? רק זהירות לא לצער יהודי אחר! אף אחד לא צריך להצטער בגלל: כל אדם נברא בצלם והוא אהוב וחביב בעיני הקב"ה, לכן יש תמיד להיזהר ולחשוב לפני כל פעולה: האם יגרם למישהו אחר צער בגלל אותה פעולה. להשקיע טיפת מחשבה לפני שמפעילים את מערכת הסטריאו בבית (או בשמחה משפחתית הנערכת באולם השוכן בתוך שכונת מגורים), האם זה יכול להפריע למי שהוא?

דוגמא נוספת ואקטואלית שנתבקשנו לעורר עליה, שייכת לנהגים שבינינו שעליהם לנהוג במשנה זהירות בימים גשומים שלא להתז מים על העוברים ושבים. וכן על זה הדרך. בכל דרכיך - דעהו והוא יישר אורחותיך.